

lige Fortolkning af en Lov, og det var Kjendsgjerningerne, Handlingerne. Jeg beklagede, at Tidenden ikke er kommen saa langt, at jeg kan citere hans Ord ordret, men jeg tror ikke, at jeg tager feil i min Opfattelse af dem, naar jeg gengiver dem saaledes, at han sagde, at Handlingerne ere et stærkere Fortolkningsmiddel end hvilken som helst Amdet. Det erede Medlem har der udtalt en Sætning, som er fuldkommen rigtig; naar der er Spørgsmaal om politiske Fortolkninger, maa man vistnok sige, at naar en Sag skal afgjøres af en politisk Domstol, have Kjendsgjerninger en overordentlig stor Betydning; men naar man gaar ud herfra, vil det være umuligt at forstaa Grundlovens § 49 saaledes, at der skulde foreligge en Lovovertrædelse, fordi der var afholdt Udgifter, som ikke havde Hjemmel i Finantsloven. Dette er jo nemlig Noget, som har fundet Sted saa at sige hver Dag, saalænge vi have haft en konstitutionel Forfatning. Dengang en lignende Lov som den foreliggende var til Forhandling i 1856, blev det oplyst af en Statsrevisor, at i et enkelt Aar havde han for sit Bedkommende talt 300 Udgifter, som ikke havde Hjemmel i Finantsloven; og det er altsaa ikke nogen Overdrivelse, men et rigtig Udtryk for de virkelige Forhold, naar jeg siger, at hver Dag finder den Slags Overstridelser Sted. Efter Budgettets Indretning hos os kunne de heller ikke paa nogen Maade undgaas. Men man nu Nogen derfor vil sige, at Grundloven har været traadt under Fødder hver Dag fra det Dødblik, da den blev givet, og indtil det nuværende Dødblik? Naar man med Rette erklærer, saaledes som det erede Medlem for Høiesterets Amdets 6te Valgkreds gjorde det, at Kjendsgjerninger have deres store Betydning som Fortolkningsmiddel, maa man da ikke komme til det Resultat, at Grundlovens § 49 ikke kan forstaaes bogstavelig, saaledes at der skulde foreligge en Lovovertrædelse deri, at der afholdes en Udgift, som ikke har Hjemmel i Finantsloven? Men ikke nok dermed. Det er ikke alene disse Kjendsgjerninger, der foreligge, men der har ogsaa foreligget en provisorisk Finantslov af 12te Mai 1853 og derefter have Skatterne været opkrævede her i Landet i Lidsrummet fra 1ste Juni 1853 til 17de Juli 1853, uden at der forelaa nogen af Rigdagen vedtagen Finantslov. Dette er en Kjendsgjerning, og jeg antager, at saafremt det erede Medlems endnu idag har den samme Opfattelse, som han havde, dengang Befæstningsloven var til 2den Behandling, saa maa han blive enig med Profesfor Magen i dennes Resultater, skjøndt han kommer til sit Resultat gennem en noget forskjellig Slutningsmaade. Det andet Spørgsmaal, som ligger for Rigsretten, efter at den rette Fortolkning af Grundlovens § 49 er fastslaaet, er, om der foreligger en Nødstilstand; og at en Nødstilstand maa bevirke Ansvarsheden, tør jeg antage for indrykket fra de Herrer Forslagsstilleres Side. Magtet det erede

Medlem for Kjøbenhavns Amdets 5te Valgkreds (Holstein Vedreborg) ikke er Forslagsstiller, tror jeg nok, at jeg for saa vidt er berettiget til at henvende min Tale til ham, som jeg mener, at han er den, der er gaaet allerderst i Begrundelsen af de Herrer Forslagsstilleres Theori, og jeg tror at turde sige, at naar han vil gjøre en Indrømmelse kunne de Herrer Forslagsstillere godt følge ham. Det erede Medlem udtalte ved Sagens 1ste Behandling: „Jeg indrømmer fuldkommen, at der gives Tilfælde, hvor Statens Frelse kræver en Overstridelse; men jeg siger, at den eneste Dommer over den Mand, der har gjort det, er Rigsdagen og ikke Rigsretten“. Ved samme Leilighed gav det erede Medlem sin Lante en anden Form, idet han paa en Forespørgsel svarede, at naar et Folkething vilde negte Penge, som vare udgivne aabenbart i Statens Interesse, saa vilde et saadant Folkething tage Ansvar for Landets Skæbne paa sig, og det vilde blive dømt af Historien. Det er saaledes Noget, som ogsaa fra den Side indrømmes, at det vilde være aabenbart uretferdigt, at paa lægge Ansvar i Tilfælde af, at en Nødstilstand havde gjort det nødvendigt at tilfødsætte de forskellige Former. Men naar man nu er enig om, at dette er materielt uretferdigt, er det saa ikke en besynderlig Misforstaaelse, at sige, at det er Noget, som vedrører Folkethinget og ikke Rigsretten? Altsaa, dersom man tænkte sig, at Folkethinget fremsatte en uretferdig, en uholdbar Anklage, saa skulde Rigsretten være pligtig til at afgive en uretferdig Dom efter Folkethingets Begjæring. Rigsretten skulde altsaa tage hele det moralske Ansvar paa sig, medens Folkethinget i Formen skulde sige: Vi komme kun med en Anklage, vi overlade den Ting til Rigsrettens Prøvelse, og saa skulde Rigsretten ikke have Amdet at undersøge end dette, om Udgiften var bevilget eller ikke. Rigsretten skulde ifølge de Forskrifter, som gives i nærværende Lov, uden videre dømmes, naar Folkethinget stillede en Begjæring derom til den. Jeg tror, at det er overset fra de erede Forslagsstilleres Side, at Folkethinget kun har Anklagemagt, og at Rigsretten har Domsnagt, saa at altsaa Afgjørelsen af alle de Spørgsmaal, der maa komme under Overveielse i Retning af, om der er sket et Lovbrud eller ikke, og om der bør paalægges Ansvar eller ikke, hører ind under Rigsrettens og ikke under Folkethingets Paaskjendelse. Med Hensyn til den vigtige Overveielse, som saaledes maa foregaa for at komme til Klarhed om, hvorvidt Nødstilstand har fundet Sted, skal jeg for det Første gjøre opmærksom paa, at disse Overveielser ikke ere saaledes som ved de sædvanlige Domstole. Ogsaa i den sædvanlige Jurisprudens erkendes det, at naar et Nødstilfælde er tilstede, hører det sædvanlige Ansvar op. Saaledes erkendes det, at naar en Mand tager anden Mand's Gods, fordi han selv er i Nød, fordi han behøver den anden Mand's Gods for at redde sit Liv, op-